

Előfizetési ár:

Egy évre — — 4 forint.
Fél évre — — 2 forint.
3 óra — — 1 forint.
1 óra — — 40 krajc.

Szerkesztőség

kiadóhivatal a „Csongrád” könyvnyomdájában,
Grünwald Ferenc-féle ház)
újra a kéziratok és előfizetési pénzek is küldendők.

CSONGRÁD

TÁRSADALMI ÉS KÖZMŰVELŐDÉSI HETILAP.

Hirdetési díjak:
Egy hasábos sor egyszeri beiktatása 10 kr., két hasábos 20 kr., három hasábos 30 kr. Legalább háromszori közlésnél a fele díj számítatik. Bélyegdíj külön 30 kr.

Nyilttérben
minden egyes sor 20 kr.
Bélyegdíj külön 30 kr.
Kéziratok visszaszadására nem vállalkozik a szerkesztőség

MEGJELEN MINDEN VASÁRNAP.

Felelős szerkesztő:

DR. CSONGRÁDI GÁBOR.

EGYES SZÁM ÁRA 10 KRAJ CZAR

A nagy beszámoló.

Dr. Szivák Imre Csongrád város ez idő szerinti országgyűlési képviselője ma egy hete 9 órakor a városháza előtti téren meglehetősen sokaságu néptömeg, de annál csekélyebb számú választó polgár jelenlétében tartotta meg lapunk előző számában is már eleve jelzett beszámoló beszédét.

A képviselő ur, mint már több ízben, úgy ezuttal is kétségtelen s meg nem tagadható bizonyítékát nyújtotta annak, hogy ő mint szónok, ha nem is az első, de semmiesetre sem az utolsó közt foglal helyet.

Jelenlegi beszéde is birtokában volt mindama kellékeknek, mik egy szónoklatot széppé, csinosná s alakilag — meg kell vallanunk — nagyszabásúvá is tehetnek, de meg kell mondanunk azt is, hogy szép tulajdonságai mellett is e beszéd két lényeges és sarkalatos feltételt nélkülözött és pedig; az őszinteséget és a valóságot.

Es ezek hiányával e beszéd anyagát és tartalmát tekintve a semmivé redukálódik.

Hogy ezt bebizonyíthassuk, kénytelenek vagyunk a Dr. Szivák Imre ur által elmondottakat kellő s a valóságnak megfelelő értékre leszállítani; célunk az lévén, hadd tudja meg Csongrád város közönsége: mennyiben köszönhető bizonyos alkotások a képviselő ur oly önérettel predikált tevékenységének és befolyásának s mennyiben tartozik ez alkotásokért neki — mint ő követeli — olyan nagy hállával és elismeréssel e városnak polgársága.

Az általános politikai helyzetre vonatkozólag a képviselő ur által mondottak máltatásától mi is eltekintünk, mert a képviselő ur maga is kijelentette, hogy az egész nemzetet érdeklő általános politikai dolgokkal ő maga is keveset törődik; bizonyosságát szolgáltatván e kijelentésével mindenestre annak, hogy voltaképeni képviselői hivatásával maga sincs egészen tisztában.

Nézzük tehát a speciel városunk érdekében tett működéséről elmondottakat; a kizárólag maga érdemül betudni kívánt alkotásokat.

Első sorban is nézzük a Csongrád-sövényházi ármentesítő s belvizszabályozó társulat f. évi április 17-én tartott közgyűlésében a ministeri biztos indítványára felvett 640 ezer forint újabb kölcsön évi kamat és törlesztési járulékaiban esedékes 35.840 frt viselésétől való felmentés ügyében a képviselő ur eljárását, mert erre, mint Csongrád város érdekében véghezvitt, legremekb alkotáására hivatkozik a legnagyobb büszkeséggel.

Hogy ez ügyben mennyi s hogy egyáltalában illeti é meg érdem Dr. Szivák urat csak akkor bírálhatjuk meg, ha az ügygyel

összefüggésben álló okokat s körülményeket is megismerjük. E célból álljon itt röviden e vázlat:

A Tiszaszabályozásról szóló törvény 23 §-sa ugyanis akkép rendelkezik: hogy ha közérdekű társulatoknál az ártéri birtokosok a rájuk róható maximalis költségek erejéig költségek; akkor a további költséget az állam köteles viselni. A kérdésben forgó s bennünket is érdeklő ármentesítő társulatnál pedig a már eddig, s illetve a 640 ezer forintos kölcsön felvételéig befektetett tőke, majdnem két szeresét közelíti meg azon összegnek, melylyel az ártéri birtokosok törvény szerint terhelhetők volnának. Ha tehát most a kormány a társulat által újabb felvenni elhatározott 640 ezer forint kölcsön évi kamat s törlesztési járulékaiban a fizetését 2 évre az ártéri birtokosok helyett fedezni megígérte s elvállalta is, ezzel csak a törvényben megszabott köteletségének s annak is csak részben tett eleget.

Hogy tehát miféle érdemre hivatkozik Szivák ur ez ügy körül — azt nem értjük, s még kevésbé értjük, hogy mi az a hasznos szolgálat mit Szivák ur ez ügyben Csongrád város érdekének tett? Ha Szivák ur a hasznos szolgálat alatt a már ismert indítványnak a kamat s törlesztési járuléka elengedése iránti kérvényezés tekintetébeni megtételét érti, úgy Önagysága felettébb csalódik.

Ezzel ő Csongrád város érdekeinek mit sem tett s ebből folyólag egy garasára érdem sem jut osztályrészül. Sőt ellenkezőleg Szivák ur ez indítványával egy nagy hibát követett el. Megmondjuk miért?

Arra nézve hogy a kérdéses társulat érdekeltségei vállán nyugovó nagy teher megkönnyebbitessék csupán csak egy helyes és célravezethető ut állott nyitva. Egy ut amelyen való biztos célhoz jutást maga a törvény is elősegíti. E törvényes uton kellett volna a kormányhoz járulni s a már fentebb elmondottak szerint a maximalis megterhelhetési elvnel fogva a kormánytól törvény által megszabott kötelezettsége teljesítését kívánni. Ez indítványoztatott is a közgyűlésen. Dr. Szivák ur azonban e törvényes alap mellőzésével kegyelem kérest indítványozott. Most már tessék itálni, mi jobb és helyesebb: a törvénytől eltérőleg kegyelmet kérni é, vagy törvényes alapon igazságos jussunkat kívánni?

Az tehát, hogy az érdekeltség válláról a nagy tehernek körülbelül fele része le nem vétetik — holott a törvény annak levételére intézkedést tartalmaz — s e helyett csupán csak az akadályoztatik meg, hogy a már amugy is tulságos súlyos teher újabbal ne szaporitassék ez nem a kormánynak, hanem Szivák urnak a hibája. Ha a kormánytól kötelezettségének a másik irányban történendő teljesítése kérelmezett volna, úgy az annak is eleget tett volna, mert a törvény a kormányra nézve is

kötelező. Amde mikor tőle az egész kötelezettség helyett maguk az érdekeltek által csak rész kötelezettség teljesítése kéreltik ő is inkább a rá nézve könnyebbet teljesíti. Es az ilyenre Szivák ur azt mondja, hogy ez az érdekeltek számára a kormány által nyújtott kedvezmény, — s nem gondolja meg, hogy a kormány a jelen pénzügyi viszonyok között ily kedvezményeket nem adhat s bizony-bizony, ha kötelezettségről nem volna szó, a kormány ezt meg sem tette volna.

Láthatjuk ilyen körülmények között, hogy ez ügyből folyólag a képviselő ur hasztalan vindicál érdemet a maga számára, hasztalan ünnepeletti, htába dicsőített magát, az őt meg nem illeti, mert ha ezek után még a kérdéses kamat s törlesztési járuléka elengedését kedvezménynek tekintjük is, abból Csongrád város közönségének előnyére vajmi kevés ami számítható. — Ez a dolog a társulat összes érdekeltségei javára szolgál s nyilvánvaló, hogy abból a nagyobb rész Pallavicinít s gróf Károlyit illeti. S épen azért amennyiben kedvezmény kieszközléséről volna szó — e kieszközlés érdeme korántsem tudható be a képviselő urnak. A kieszközlés érdeme akkor is Pallavicinié és gróf Károlyié, kik az ügyből reájuk származható nagyobb érdektől ösztönöztetve befolyásukat a kormány nál már előzőleg érvényesítették s e irányban bizonyára nagyobb sikert is érhetnek el, hathatósabban működhetnek, mint Szivák ur, ki eddig is, ha kizárólag Csongrád város közönségét érdeklő segélyről volt szó, (pl. a községi iskolák ügyénél) soha s egyszer sem volt képes bármennyire iparkodott is a kormánytól segélyt vagy kedvezményt kieszközölni.

Nézzük ezután, hogy mennyi hállával, mily elösmeréssel tartozunk mi dr. Szivák urnak vasutunk létesítése körüli tevékenységéért; mert erre vonatkozólag is akkép hallottuk a képviselő urat nyilatkozni, mintha az csupán és kizárólag csak az ő érdeme volna.

A félegyház-csongrádi helyi érdekű vasut ügy eszméje Csongrádon már régi keletű. Faragó Mihály tekintélyes polgártársunk már annak idejében, amikor ő Csongrád város bírja volt — komolyan foglalkozott ez ideával s a vasut létesítéséről már akkor illetékes körökben is szó volt. Az illetékes körök akkor még Szivák urat nem is ösmerték. Néh. Ordódi Pál városunk volt országgyűlési képviselőjének s ugyanakkor volt vasut s közlekedésügyi miniszternek már van érdeme vasutunk létesítése körül. ő volt ugyanis az, ki vasutügyünk érdekében a törvényhozás előtt is lépéseket tett, melynek eredménye törvénybe is igtattaott: Az 1882. XLV. t. cz. a csász. kir. szab. osztrák államvaspálya társasággal 1882. június 8-án kötött szerződést beiktályozta. E szerződésnek V. cikke azt mondja „Megadatik az elvi engedély arra, hogy

a társaság fővonalai táplálásáról helyi érdekű vasutak kiépítése által gondoskodják. Ugyane cikk c) pontja pedig a kiépítésre megadja az elvi engedélyt Félégyházától Csongrádig s onnan a Tiszapartján Szentessel szemben levő pontig.

Hogy ebből Szivák urnak mi érdeme van nem tudjuk. A mi a kivétel megkezdéséről illeti, ott sem szerzett a képviselő ur magának valami rendkívüli nagy érdemet. Annyit tett, amennyit az ő helyzetében neki tennie kellett, amit hasonló helyzetben bárki is megtett volna s amit a polgárságnak minden képviselőjétől elvárni joga van.

Alkalom adtán többet!

Dr. Csongrádi Gábor.

Tisztelt szerkesztő ur!

Engedje meg, hogy becses lapjának f. hó 22-én megjelent számában, nevemmel is foglalkozó közleményét, — a mennyiben az csak látszólag felel meg a valóságnak — az én sajnós tapasztalatom után kiigazíthassam.

A rendőrbiztosi állás betöltéséről szólva ugyanis az áll a közleményben, hogy dacára a községi pártnak mellettem tett nagy erőfeszítésének buktam meg.

Nem csodálom, ha tisztelt szerkesztő urat tévedésbe ejtette a porhintés akkor, midőn engem hónapokon keresztül tartottak abba. Mert tény az, hogy a községi párt vezér férjaim még akkor, midőn megválasztott méltó ellenfeleimről — legalább tudtommal — szó sem volt, engem szemeltek ki ezen állásra és azzal megkínáltak, én azon kijelentéssel fogadtam azt, hogy az esetre, ha biztos győzelemre visznek: vállalkozom, de megbukni szégyenlenék. Magam is bizva tekintélyes és előkelő jó embereimbe, bár nem támaszkodtam egyik pártra sem, léptem fel, midőn már a választás csak napok kérdése volt. — Ekkor már tudtam körülbelül, kik lesznek a pályázók, tehát a szervezeti szabályokra való tekintettel, de meg a tisztesség érzeténél fogva is, menten minden kortes szemtelenedéstől, azon tudattal pályáztam, hogy a „Tiszavidék” lapban nagy hangon tartott

vezércikk nem porhintés, hanem igaz szándéku, midőn azt mondta, hogy ne családi és rokoni tekintetek érvényesüljenek, hanem győzzön a jobb.

Es kérdem mi történt? vagy megválasztott ellenfelem mamája reá ijesztett a párt vezér urra, reá parancsolt az alvezér urra és egy pár gyáva közdárdásra, hogy ha meg nem választják magzatát, hát így lesz, úgy lesz, majd megmutatja ő annak a Rétinek és hogy mekkora ur stb. Lett párt bontás, szerkesztőségéből való kilépés és ebből nevetséges nagy ijedelem és megfuvatott a visszavonuló s így reám a községi pártnak csak azon tisztán inteligent tagjai szavaztak, akikre nem hatott a mamának nagy haragja, — ellenem szavaztak azok, a kik megszeppentek, a mama által reájuk szegezett nagy ágyutól, — vagy lebeszélni engedték magukat az alvezér sógor ur által. — Ez felel meg a valóságnak.

Miután pedig ez elég furcsa, hát önkénytelen kell, hogy néhány még furcsább dolgot is felemlítsek gyászos életemből. Ugyanis a „Tiszavidék” 22-iki számához mellékletül csatolt szervezeti szabályzatnak a „Rendőrbiztosi állás”-ra vonatkozó részét olvasva — kell, hogy eszünkbe jusson a fából való vaskarika — mert u. i. az állott, hogy az a hajlandó, ki ezen állást elnyerni óhajtja, köteles okmányokkal igazolni azt, hogy a rendőri teendőknél elméleti és gyakorlati ösmere t e i v e l b i r, — továbbá, hogy feltétlen előny biztosítatik a kiszolgált csendőr altiszteknek s végül ott állhatna, hogy csak fedhetlen előéletű egyén pályázhat. — Mert, hogy ez az utóbbi passzus az eredeti szövegben benne van, — úgy tudom — hogy a mellékletül csatolt szövegből miért maradt ki célszerűen? — talán azt is tudom és sokan meg ki fogják találni. Aki pedig ki nem tudja találni, hát kérdezze meg Luli börtönésztől, az tud felőle felvilágosítást adni.

Én jó ember vagyok és így elhihetném a „Tiszavidék”-nek, hogy a kijelölés és választás a szervezeti szabályokban kikötött feltételek lelki ösmere t e s b e t a r t á s a mellett, pártatlanul, tapintatosan lett keresztül vezetve? S elbuktatásom okozta szé-

gyenéből felocsudva csak most látom, hogy én voltam a vakmerő, (no meg Sütő!) hogy mertem én pályázni? holott én csak 10 évig voltam a megyénél kezelő és segéd hivatalnok és csak szolgabírói segéd voltam — ilyen képesítvény csak suvix az ellenfelem diplomájához képest; mert ő először a mama fia, másodsor sógora az alvezérnek és végre a mi fő és irányadó, hogy bevégzett csi... csi... hiz... jaj be elfogott a nevethegném. Igaz, hogy ő tud levélborítékot is csinálni, a szaktanfolyamot 8 nap alatt végezte még pedig helyben és őri-zet alatt.

De nállam sokkal vakmerőbb volt Sütő (nem hiába kiszolgált csendőr altiszt) pályázni a mama fia ellen egy csendőr altisztnak, akinek feltétlen előny biztosítatik. — Szent Kleofás! milyen nagy csi... csiz... (már megint nevethegném) akarom mondani nagy előny! — Ugyan kérem:

Hátha ezt valaki megsugná az alispán urnak, ugyan helyet adna-e a fellebezésnek?

Ezeket a dolgokat ajánlom, szivleljék meg azok, akiket a dolog illet.

Vége mindezek után eszembe jut a Mátyás király vargája, hogy: róka fogta csuka, csuka fogta róka, varga fogta mind a kettőt.

Egyébként maradtam tisztelettel szerkesztő urnak

Ifj. Kádár Henrik.

Kötelességünknek ismertük ifj. Kádár Henrik fenti közleményének teret engedni annál is inkább, mert az épen az általunk mondottak rectificálását célozza s mert utólag szerzett tapasztalatok után, ma már mi magunk is azon meggyőződésben vagyunk, hogy a Kádár ur által értetni kívánt egyének vele szemben tanusított eljárása valósággal csak színészkedés volt; hogy azok magukat csak szinleg mutatták az ő hívének, alattomban azonban megbuktatására törekedtek. Ez ma már tisztán áll előttünk, bár nem vagyunk képesek teljes magyarázatát adni annak, hogy melyik jelölt bukása iránti óhaj indíthatta a „községi párt” vezérét s egy néhány tagját arra, hogy szavazás alatt a termet elhagyják. Tény az, hogy

A „CSONGRÁD” TÁRCZÁJA.

A velencei oroszlán.

Folytatás. (10)

Estve volt, Pepe gróf palotája vidám zajtól zengett. A legszébb, a legnagyobb teremben, melynek falai az egykor oly híres család őseinek arcképei díszeltek, összegyűltek vala Velence főbb rangú férfiai és hölgyei. Dusan rakott asztal körülült a társaság, pataként folyt a bor, s elmés élecek, réfis nevetgélés, pobáresangés vegyült a zene hangjai közé. A legkedélyesebb verdeg most köszöntötte poharát a „legszebb hölgyre,” midőn a szárnyas a fő felhárlt s egy sötét, komor, hallgatag férfiú lép t be rajta.

Piombellinó gróf volt.

Senki sem ösmerte őt, senki sem látta volt őt ez óráig; — aznap utazott el, midőn Pepe gróf őseinek palotáját elfoglalta vala. A zajos tüncpélyeket, melyek egy hó óta itt lefolytak, e gunyoros, e vést jósló alak nem háborgatta jelenlétével.

Rem gés, iszony, megmagyarázhatlan féltelen szálta meg a vendégeket.

— Uraim és hölgyeim! — szólt Lorenza kisérelője, — engedjék meg, hogy bátyámat, Piombellinó grófot önöknek bemutassam.

A gróf visszataszító mosolyal üdvözölte a társaságot, udvarias bókkal hajolt meg a hölgyek előtt s helyett foglalt az asztalnál mulatságuk folytatására bátorítván a vendégeket.

Ámde Piombellinó gróf megjelenése szétriasztá a társaság vig hangulatát, s mintha csak nyomasztó lidérc szállotta volna meg a kedélyeket, a mulatságra nem volt többé kedv, az élecek sziporkái elhamvadtak a gróf fagyos tekintete alatt, a rózsa ajkakon megdermedt a mosoly, elhalt a hang. Magára a házigazdára, a kicsapongó vigászu Pepe grófra megfejtetlen rémtünet szállt, tagjai megmerevedtek, s mintha kábító részegség verte volna le, félben hagyta kedvenc dalát, teli poharát vissza helyezte az asztalra, feje mellére hanyatlott, szempillái lecsukódtak. Elaludt.

Valyon csakugyan részeg volt-e Pepe? — Ő, ki néhány nap óta legyűrhetlen ivó hírében részesült?

A házigazda elaludt s ez jel volt a gyors távozásra. Mint hosszan tartó csata után, melynek diadaláért sokáig folyt a harc, féltelenül eliramodtak a küzdők; a vendégek felemelkedtek helyeikről s elűntek, a palota elől nesztelenül távoztak a sajkák.

Az ének elmúlt, a zene elhalt, csend lett; mintha Piombellinó gróffal vést, kétségbeesés, hálál jött volna a palotába, a terembe.

A gróf gunyakajra fakadt.

— Nos Lorenza! — kiálta fel, — valld be: megad, hogy elég sokáig adtam a jószívű hercegi beléndot.

— Mit akar ezzel mondani? — kérdé a nő megritteve.

— Nos? Ugyebár jól istértam a dolgot; szerelmes sajkásod, Pepe, egy hónapon át eléggé vidám életet élt?

A Pepe név hallatára önkénytelenül megrázott Lorenza, az aivó kedvesre mutatott ujjával. Halálos féltelen fogta el keblét azon gondolatra, hogy az ifju felébredni talál.

— Eh! — folytatá a gróf vállat vonva — pobarában jó adag mákony volt, mely legalább is tizenkét órára át mély álomha tartja, — beszélgetésüket nem fogja zavarni.

— S mit akar nekem mondani? — kérdé Lorenza remegő hangon.

— Mindenek előtt tudni akarom, valjón szereti-e még ön Pepe grófot?

— Igen! — válaszolt a nő határozottan.

A gróf elhalaványodott, mindazáltal nyugodtan mordá:

— Akkor nagyon kelemetlenül fogja önt érinteni azon hír, hogy a szegény Pepe gróf nem bírja többé őseinek vagyosát.

A hölgy megrendül, s lesített szemeit.

— Oh! én nagyon jól tudtam azt, — folytatá a gróf metsző gunynyal, — hogy az ember, ha fiatal s ép, éles eszű, nemes család szülöttje, s rajta egy nő r. j. j. szerelemmel csügg, az élet különböző helyzeteibe könnyen bele találja magát; tudtam azt, hogy a gazdászghoz, bőséghez néhány óra alatt hozzászokhatik, hasonlóképp a magas ranghoz és az udvarlók bókjaihoz. — Ime, ez a sajtás, kit az én pénzem ujra nemes emberré tett, Piombellinó gróf vejének véli magát, abban testvéremet látja, — nem is álmodja, hogy csupán kegyencem, — ő azt reményli, hogy ma vagy holnap megülve me-

reskedelem nem bírja a külföldi fogyasztók tömeges szükségleteit egyforma osztályzatu áruval állandóan kielégíteni; mert nem rendelkezik azon segédeszközökkel, melyekkel a gabona keverését, tömegesített osztályozását vidékenint nagyobb mennyiségben eszközölni lehetne.

E mellett még nagyobb bajunk az, hogy a magyar gabona termelői ki vannak zárva a lehetőségéből annak, hogy a külföldi fogyasztókkal közvetlenül érintkezzenek, mert még nagyobb uralmak sem bírnak tömeg-áru szolgáltatni egynemű gabonából a külföldi fogyasztónak, p. o. 100—150 waggon búzát stb., a kistermelők százezrei pedig még a hazai és osztrák nagykereskedőknek sem tudnak közvetlenül tömeg-áru szolgáltatni, mely a teljes waggon búzát stb., a kistermelők százezeire pedig még a hazai és osztrák nagykereskedőknek sem tudnak közvetlenül tömeg-áru szolgáltatni, mely a teljes waggon-rakományánál — 100 métermázsa — kezdődik, minélfogva ők a kis, hazai piacokra vannak utalva néhány méter mázsát tevő gabona feleslegeikkel, hol az árakat a kiskereskedők limitálják és pedig oly alacsony árakra, hogy a szegény földműves aig képes gabonájából annyit árulni, hogy az állami, községi, egyházi adóknak és egyéb, a polgári köteleességekkel kifolyó terhes kötelezettségeinek eleget tudjon tenni úgy, hogy mire a tél beköszönt, ugyszólván gabonája és pénze is elfogyott. — Ezen örökös nyomott anyagi helyzete miatt irtózik minden haladás és a kor szelleme által megkövetelt újításoktól, melyek pénzáldozatot igényelnek, a mit nem is lehet rossz néven venni tőle.

A kiskereskedőket sem lehet azzal vádolni, hogy a szegény termelők terhes viszonyából származó kényszer-helyzetet akarják üzérkedési célok elérésére kihasználni; mert ők nem is adhatnak többet, mint a mennyit tényleg fizetnek a gabonáért, nem rendelkezhetnek nagyobb kereskedelmi tőkével, mely lehetővé tenné, hogy oly tömeg-árukat vásároljanak össze, melylyel a külföldi fogyasztókat közvetítők kikerülése mellett közvetlenül láthatnák el osztályozott gabonával. A sok apró mennyiségű gabona egybegyűjtése pedig sok gondot okoz, például magtárbér, forgatás, rostálás, zsákba-mérés, fuvarozás, levelezés, stb., hát még az a nagy fogyó holttőke, mely a zsákokban, mérlegek és egyébekben fekszik! A kistermelőt megillető, de meg nem kapott hasznót tehát nem a kiskereskedő ragadta magához, hanem megosztott azon közvetítő kereskedő közt, kiknek kezein keresztül jutott el gabonája a külföldi fogyasztó birtokába.

Az amerikaiak ez előtt épp oly nehezen tudták gabona feleslegeiket értékesíteni, mint mi jelenleg; de ők találékonyáguknál fogva, gyorsan felismerték az uralkodó bajok és nehézségek gyógy módjait. Így törént náluk tehát az is, hogy a gabona tömeg árusítása és osztályozása végett a közelmúltban megkezdették a műszerkeztű elevátoros gyűjtő magtárak felállítását. Miután az eszma a gyakorlatban kiűnően sikerült, csakhamar kit-rjesztették az elevátorokat az Egyesült Államok majdnem minden vasútállomással bíró városára. Az amerikaiak példáját követte Oroszország is, nagy mennyiségben állított fel elevátorokat, jelenleg pedig a nagy német államokban állítják fel azokat és így a haladás varázsvesszejének érintését is meg fogjuk kísérni, nálunk is közgazdasági életszükséglet, hogy ez eszma minél szélesebb alappal fektetett közintézménnyé nőjje ki magát.

Honi ipar.

I.

Figyelemreméltó, de sajnos azon tapasztalat, hogy nálunk az ipar terén a verseny a legtöbb esetben távolról sem tisztességes, sőt az csunya versenyessé fajul: mert az iparosok igen nagy része, fájdalom! nem gyártmányai jóságával és jutányos árakkal törekszik magának fölényiséget szerezni, hanem a régiebb gyárak és ipartelepek, sőt a némileg nagyobb műhelyek is egy ed u r a l m a t követelnek magok részére az újabb ipartelepekkel s vállalatokkal szemben. Ha tehát új gyárat teremt valaki, mely a korszerű igények követeléseinek az által is megfelel, hogy a technika legújabb vívmányait alkalmazza, s így az eddig gyártott iparcikkeknel jobbat és jutányosabbat bír előállítani, akkor a régiebb gyárak, melyek már rég túlhaladott berendezéseik által és műhelyeikben, minthogy azok nem szerelvék föl a legújabb és a legjobb technikai eszközökkel, távolról sem képesek csak megközelítő jóménységű és olcsó árakat készíteni, összes erejüket arra fordítják, hogy a náluk jobb új gyár ellen a legszemérmelenebb uton-módon is áskálódjanak. Ha ilyen régiebb gyárak tulajdonosaiban a honszeretlet csak legkisebb szikrája égne, bizonyára örülnének, hogy az új gyár, nem kimélve fáradságot és költséget, azt éri el kitűnő és jutányos készítményeivel, amire ők képtelenek voltak s lettek volna: kiszorítja a nemzetünket szülőzöldje külföldi drága, silány, sőt gyakorta szerföltt rosz gyártmányokat. De minthogy a honszeretlet ily, rendszeren külföldről hozzáuk beszáadt s ideiglenesen letelepedett, magyarul nem értő, német üzletvezetést gyakorló cégeknek, amelyek, ha a magyar keayeren jól megtollasodtak, sietve vonulnak vissza földiek közé, ösmeretles, hát öröm helyett kaján irigység szállja meg őket az új gyár sikere miatt és latba vetve az évek során, míg őket tulajdonosai versenyfársok nem volt, szerzett összes befolyást, annak révén mindent, távolról sem riadva vissza még a legbeceselebb eszközöktől sem, elkövetnek, hogy a föltűtőkálló, törekvő, magyar új gyárat károsítsák, sőt ha bírnak megsemmisítsék.

Igy járt a már néhány év előtt létesült Tarnóczy Gusztáv-féle gazdasági-gépgyár, mely bővítési akarván működésén, a legújabb technikai vívmányok sikerült alkalmazása és több új remek találmány felhasználása által nemcsak hoznak legjobbat, hanem a legkiűtőbb külföldi gyárak közül is nagyon kiváló tűzfecskendőgyárat rendezett be. Mint hogy Tarnóczy Gusztáv, ki a legszorgalmasabb országgyűlési képviselők közé tartozik, beható, sikeres tanulmányozás után oly tökéletes-rendszerű tűzfecskendőket szabadalmaztatott tűzfecskendő-gyárának, melyek napjainkban nemcsak az egész országban, hanem Európában és Amerikában is a legkiválóbbak s azért mégis a legjutányosabbak, (ezért számos külföldi megrendelést is kapott ezen tűzfecskendőgyár), régiebb, ódonberendezésű azon gyáraknak, melyek, ugy mellékesen, tűzfecskendőket is állítottak össze, azt hírszattelték a kitűnő gyárról, miszerint nem létezik. Mikor azután ezen hírszattelések hasznának bizonyult be, ráfogták az őket tulajdonosait új gyárra, hogy vásárolhatók ugyanott tűzfecskendők, ámde azok külföldi, nagyon silány gyártmányok. Midőn pedig az egész ország minden vidékén saját szemével győződött meg a közönség arról, hogy a Tarnóczy-féle tűzfecskendők nemcsak kitűnők, hanem azok annyival olcsóbbak más készítményeknél, miszerint azon közönségek, amelyek Tarnóczy-féle tűzfecskendőket vásároltak, 100—120 forintnyi megtakarításhoz jutottak, dacára, hogy beszerzett tűzfecskendők jobbak, mint azon elavult-rendszerű tűzfecskendők, melyeket a régiebb gyárak utazó-ügynökei törekedtek rábeszélésük külföldi csapjával binájával nyakokba akasztani, akkor ily gyárak megvesztegetés-khez is folyamodtak.

De ennyi fondorkodás, cselszövény, aljas megvesztegetés sem volt ily cégek elég; mert mikor mindennek dacára a „jobb” és „jutányosabb” győző készítményeik föltt, a Velencei aljas bérgyilkosait jelroszul utánozva, egészen indokolatlan párbajok után törekvészek a honi ipar fejlesztése körül már is elévülhetően nagy érdemeket gyűjtött országgyűlési képviselőt láb alól eleseni.

Hát bizony ez undorító látvány!

H I R E K.

— Közigazgatási bizottság ülés. Csongrádvármegye közigazgatási bizottsága a havi rendes ülését f. hó 26-án tartja.

— Képviselői beszámoló. Dr. Szivák Imre Csongrád város országgyűlési képviselője — mint a placátok hirdetik — tegnap este városunkba érkezett a ma reggel 9 órakor fogja megtartani beszámolóját a városbázisáról. Lesz alkalmunk meg tudni tehát, hogy a képviselő ur mi mindent nem tett, miat képviselő s mi mindent tett, amit, miat

képviselőnek nem kellett, nem szabadott volna s nem volt illő tennie. Értvén a „községi párt”-nak s különösen az egyes pártívek privát érdekének tett szolgálásokat.

— Allamtudor. Faragó László tisztelt barátunk f. hó 16-án a kolozsvári egyetemen az allamtudományi II. ik szigorlatot sikerrel állván ki, már legközelebb allamtudorrá fog felavattatni. Gratulálunk!

— Hivatali vizsgálat. Muskó Sándor a szegedi kir. Törvényszék elnöke a napokban városunkba jött a járásbíróság hivatalainak vizsgálatára.

— Igazságtalanság. A legjobb akarat mellett sem lehet elhallgataunk azt a föltétlenül elítélendő igazságtalan eljárást, mely a tisztújítási actus alatt a pénztárhozi állás betöltése körül felmerült. Ez állásra ugyanis a többek között Miskolczi Ferenc is beadta pályázatát. Nem oclunk egyáltalában a jelöltek s a megválasztottak egyik mellett s egyike ellen sem állást foglalni s szó sincs arról, hogy szivesen ne fogadnók ily. Farsang István pénztárossá történt megválasztását; ámde kérdjük, hogy nem gyalázatos arcul csapása-e az igazságnak s a méltányosságnak, hogy az az ember, aki másfél évtizede áll már a város szolgálatában s minden körülmények között becsülettel s kifogástalanul töltötte be helyét még csak candidatióba sem vétetik. Ugy lehet, hogy Miskolczi többséget nyert volna, ugy lehet, hogy nem; ez figyelembe nem jöhet, tény az, hogy candidatiója ellen mi akadály sem forgott fenn, tehát igazság szerint candidálni kellett volna. Ez kétséget nem szenved s lelke raj a, ki azt lehetetlenre tette!

— Esküvő. Schwartz Fülöp ur volt csongrádi jelenleg szegedi lakos leányát a szép és kedves Sziduska kisasszonyt f. hó 29-én d. u. 6 órakor vezeti oltárhoz a szegedi izr. templomban Welisz Henrik ur.

— A képviselő választók. Csongrád város központi választmánya, a következőket határozta: Az országgyűlési képviselő választásra 1891-ik évben jogosultak ideiglenes névjegyzék Csongrád város választó kerületére nézve az 1874. évi XXXIII. t. cz. 41. §-sa értelmében, betűrendben összeállítva elkészítetvén, azok f. évi július hó 5-től július hó 25-ig Pirooska István bíró s Sohlya Gyula jegyzőnél közszemlére kitéve lesznek; ezen névjegyzékek ellen, ugy a saját személyét illetőleg, mint bármely jogtalan fölvétel, vagy kihagyás miatt a választási törvény 44. §-a értelmében bárkinek jogában áll fölszólalni; az erre vonatkozó irások beadványok a fentnevezetteknek f. évi július hó 5-től július hó 15-ig nyújthatók be; az 1874. XXXIII. t. cz. 43. §-sa értelmében a közszemlére kitétt névjegyzékek és fölszólalások a kitűzött határidőben reggeli 8 órától déli 12 óráig tekinthetők meg mindenki által, d. u. 2 órától esti 6 óráig ellenben lemasolhatók. A fölszólalások és észrevételek a kitűzött határidőben naponként reggeli 8 órától 12 óráig és d. u. 2 órától 6 óráig fogadhatnak el beiktatásra; ezen kitűzött határidőn túl érkező fölszólalások és észrevételek figyelembe nem vétetnek. A beérkező fölszólalásokat jogában áll mindenkinek megtekinteni s azok ellen irásban észrevételeket nyújthat be, melyek ugyancsak a nevezettek által f. évi július hó 16-tól július 25-ig elfogadhatnak. Figyelmeztetjük végül az érdekelteket, miszerint a központi választmányunk a fölszólalásokra vonatkozó határozatai f. évi szeptember hó 20-tól szeptember hó 30-ig az előjárásnál közszemlére kitéve lesznek, melyet követő, illetőleg kézbesítésétől számított 10 nap alatt ezen határozatok ellen az érdekeltek a királyi Curiahoz föllebbezéssel élhetnek s azt a központi választmány elnökéhez benyújthatják.

— Iskolai vizsgálat. Az elmúlt hét folyamán a polgári iskola mind a négy osztályánál végbe mentek az évi vizsgálatok; az elemi iskolák vizsgálatai pedig most folynak javában. A polgári iskola egyes osztályainak vizsgálati alkalmával nyert tapasztalataink alapján örömmel adóznak elismerésünkkel a polgári iskola tanítói karának általában; mert meggyőződünk, hogy a tanügy fontosságának helyesen felfogott érdeke az mi azt hivatásánál különösen vezérli s tevékenységének az impulst adja. Tagadhatatlan, hogy a kedvező körülmény kizárólag magának a tanítói karának, miat ilyeknek az érdeme s kevésbé tarthat szót arra az az iskolaszék, mely javarészt azon elemektől áll, kik valamint a közügy más teren ugy itt a culturalis tőren is inkább önkényes és párj-k érdek it istápoló szerepléstekkel excellálnak semmiat az ily komolysága s fontossága által igényelt tevékenységgel.

— Szentos a culturának. A szomséd Szentos a f. hó 16-án tartott képviselőtestületi gyűlésen megható tényes bizonyosságot adta annak a kiváló érdeklődésnek, mellyel a város culturalis ügye iránt viseltek. E gyűlésen kimondta ugyanis a képviselőtestület, hogy hat osztályu gymnáziumát a y o l c osztályuvá tehát teljes közép állatodává: III. osztályu polgári leányiskoláját pedig a é g y osztályu,

tehat egész közép leánytanodává emeli. S e nagy-szerű alkotásukat megkoronázta, még a képviselő-testület azzal, hogy a tanárok fizetését 200-200 frttal feljebb emelte.

— A mérnöki cím védelme. Nagy mérnök-fogasztást visz végbe gr. Csáky Albin vallás- és közokt. ügyi miniszter egy körrendelettel, amelyet a belügyi, kereskedelmi, földmívelésügyi és igazságügyi miniszterekkel egyetértéssel adott ki. Ujabb időben ugyanis nagyon lábrakapott az a szokás, hogy minden apró-cseprő mérnökségi iratok és léténtő futó karóhordozó mérnök urnak cémezteti magát. Ezzel aztán nemcsak a valóságos mérnökök tekintélyét kisebbítik, de sok visszaélést is követnek el. A miniszter „a mérnöki kar tekintélyének és munkakörének biztosítása és egyesek érdekében” szük-ségesnek látta megszorítani egy kissé ezt a cím-bítangolást. Leiratában kijelenti, hogy csak azok viselhetik ezután ezt a címet, akik okleveles mér-nökök, továbbá azok, akik a mérnöki vizsgákat ha-csak részben is letették, és akik a mérnöki címet az általuk betöltött közhivatal, vagy állami feljog-sítás alapján viselik. Ilyenek: a kataszteri, kinc-szári, vasúti- és városi mérnökök továbbá a birtok-rendező és hitelesítő mérnökök. A földmérői okle-velesek nem jogosítják föl az illetőket a mérnöki cím használatára. Az ilyenek csupán az „okleveles föld-mérő” címet használhatják. Akik továbbra is bito-rolják a mérnöki címet azokat az 1879. 40. tör-vénycikk 45. §-sa szoriat fogják megbüntetni.

— A „Pesti Hírlap” a magyar olvasó-közön-ség kedvence lapja, azzal a hírral lepi meg előfize-tőt, hogy a jövő félév folyamán, rendkívüli díszel kiállított naptárt fog nekik karácsonyi ajándéku-l küldeni; oly naptárt melynek bő szépirodalmi ré-szét legjelesebb írónk szolgáltatják a régi és az új gardából s mely tulajdonképpen naptári részével is fellül fogja mulni az eddig megjelent összes hasonló évkönyveket és bolti ára legalább 1 frt lesz, míg az előfizetők kivétel nélkül díjtalanul kapják meg. A másik nevezetes hír, melyet a „Pesti Hírlap” ol-vasóival közöl, hogy az új félév elején megkezdí a hírneves Elie Berthet rendkívül érdekes leg-ujabb regényének közlését „Feneketlen ö r-vény” cím alatt, mely regény kizárólagos fordí-tási jogát a „Pesti Hírlap” szerezte meg. A „Pesti Hírlap” ma már bel- és külföldi eredeti távirati tu-dósítások, valamint mulattató csevegések, válogatott tárcák, közhasznú közlemények tekintetében két-ségtelenül az első helyet foglalja el napilapjaink közt s ára mindazáltal negyedévre csak 3 frt 50 kr. egy hóra 1 frt 20 kr., mely a „Pesti Hírlap” ki-szolgálatalába (Budapest, Nádor-utca 7.) küldendő, honnét mutatványszámokat is szívesen küldenek egész hétig ingyen és bérmentve.

Közgazdaság.

Az országban jelenleg működő nagyobb mű-helyek, s gyárak, melyek tűzoltó-szerek készítésé-vel, illetőleg gyártásával foglalkoznak, legutóbbi árjegyzékek szerint, árai következők:

Tűzoltó-sisak: Walsler 5 frt, Geittner 3 frt 95 kr, Seltenhofer 4 frt 50 kr, Tarnóczy 3 frt 90 kr.
Bőrsapka: W. 1 frt, G. 1 frt 10 kr, S. 1 frt 20 kr, Tarnóczy 1 frt.
Mászóöv: W. 7 frt, G. 7 frt, S. 6 frt, Tarnó-czy 5 frt 90 kr.
Szivattyú-öv: W. 1 frt 50 kr, G. 1 frt 45 kr, S. 1 frt 50 kr, Tarnóczy 1 frt 35 kr.
Mászó balta tászkával: W. 4 frt 25 kr, G. 4 frt 20 kr, S. 4 frt 40 kr, Tarnóczy 3 frt.
Szivattyús balta tászkával: W. 3 frt, G. 3 frt 50 kr, S. 4 frt, Tarnóczy 3 frt.
Mászókötél: W. 3 frt 50 kr, G. 3 frt 25 kr, S. 3 frt 60 kr, Tarnóczy 3 frt 10 kr.
Kéthangú jelző: W. 3 frt 50 kr, G. 2 frt 50 kr, S. 3 frt 50 kr, Tarnóczy 2 frt.
Kender-tömlő: W. 1 frt 10 kr, G. 1 frt 20 kr, S. 1 frt 10 kr, Tarnóczy 85 kr.
Tömlő-csavarok: W. 5 frt 50 kr, G. 6 frt 50 kr, S. 6 frt, Tarnóczy 5 frt 50 kr.
Dugó-létrák: W. 24 frt, G. 14 frt, S. 30 frt, Tarnóczy 12 frt. Locomobil-fecskendő: W. 70 frt, G. 70 frt, S. 90 frt, Tarnóczy 60 frt.
Kétkerekű targonca-fecskendő (szívómű nélkül): W. 340 frt, (csak 82 mm. s így nem szabad köz-ségnek vásárolnia). G. 300 frt, (csak 80 mm. s így nem szabad községnek vásárolnia). S. 500 frt (100 mm). Tarnóczy (100 mm.) 300 frt (szívóművel).
Kétkerekű mozdony-fecskendő: W. 580 frt, G. 650 frt, S. 525 frt, Tarnóczy 400 frt.
Négykerekű falusi-fecskendő: W. 600 frt, G. 675 frt, S. 600 frt, Tarnóczy 500 frt.
Négykerekű nagy falusi-fecskendő (2 ülésel): W. 720 frt, G. 800 frt, S. 675 frt, Tarnóczy (négy ülésel) 600 frt. Négykerekű „városi” fecskendő: W. 800 frt, G. 800 frt, S. 725 frt, Tarnóczy 700 frt.
Vízfordó-kocsi: W. 280 frt, G. 250 frt, S. 250 frt, Tarnóczy 220 frt.

Ezen összehasonlító táblázat kézzel foghatólag bizonyít, hogy a mindentől legjobbaknak bizonyult Tarnóczy-féle gyártmányok egyúttal a legolcsóbbak. Persze! az szintén kiténik ezen összehasonlító-táb-lázatból, hogy amíg a Tarnóczy-féle gyár nem léto-zott, ilyenmü bevásárlásoknál a vevőket ugyancsak kegyetlenül sarcolták meg.

CSARNOK.

Az aradi vésznapok.

(Folytatás.)

Margitay örömmel fogadta a megbízatást, mert régi kedvence eszméje volt az átvágás, bár gyanuja volt, hogy Boros őrnagy, a Gaál elleni intrikus párt feje s neki is ellensége, azért vitte ki az ő megbi-ztatását, mert azt hitte, hogy ott hagyja a fogát. A munkálatot éj idején legnagyobb titokban, a vár déli oldalán, közvetlen a falak közelében kellett vé-gesztetni — az ágyuk torkában.

Már a kezdet is veszedelmes volt. Neki előbb nappal ki kellett tanulmányozni a helyet s megje-

lőlni a tájékozási pontokat. E célból sváb paraszt ruhába öltözött, hogy gyanútlanul a vár tövébe jut-hasson. Beszög volt nagy csodálkozás, midőn a szig-mondhási őrállomáson Simonfi Imrével (most Deb-recen polgármestere), az ott őrködő debreceni vö-rös pántlikások főparancsnokával s tisztársaival kö-zölte feladatát s tervét.

— Most fényes nappal és a vár tövében? — kérdék álmétködvé.

— Most, — felelt Margitay.

Csakhamar fogott egy svábot, a kinek ruhá-jába bujt s őt őrizet alatt hagyva, neki indult a várnak, az országuti töltésen. Egy isben a honvéd előőrsek el is fogták, mint kémet. De engedjük át a homerosi jelenet elmondását az emlékiratok író-jának:

„A vár ez oldalán gyönyörű kaszáló terület a várat karoló két Maros ág közt sík téren Uj-Arad-tól a várig, melybe letérve, mint afféle paraszt sváb oeconomus, szörnyűséges szakértői minák és geszti-kulációkkal bogarászva, elkezdtem a fü növést nézdelni, e közben azonban véghetlen szemesség-gel szemügyre venni a vezetendő irányt, a tájéko-zási pontokat s asokata magammal nagy bot gya-nánt vitt lécdarabokkal lehajlásom közt a fűben le-hetőleg megjelölni, hogy majd a sötétben megtalálhassam.

A teljesen elhagyott, sík, pusztá mezőn tör-tént megjelenésem első percében már a vár ez ol-dalán levő bástyák megteltek néző sereggel; sán-cokra legénység és tisztek egymáután tödultak fel s hangos értekezletük sejtették velem, hogy feltün-tem nekik, sőt a tiszti csoportban Siliák táborno-kot magát is felismertem s reám vetett távosöve-kissé meg is szeppentett. Mindenesetre azt hihet-ték, hogy es a sváb atyafi valami hírt akar tán nekik vinni s azért lopózkodik elé; mert téltlenül néstek és bámultak felém. Én azonban mind-zek-nek oda sem hederítve, a lehető legbárgyubb, együgyű köszönyt mutattam, a világért sem árulva el, hogy én e tiszteletre méltó publikum rám szeg-szett szemének varását nagyon is érzem. Ott áll-tott rám — alig 200 lépésre — az ágyuk egész sora, mellettük a tűzerek kanóccal kezükben s fegy-verrel az örk; és én járkáltam ott előttük a fű-ben, amugy nehézkesen, egy paraszt sváb esetlen lépéseivel ide-oda, megállva, fűbe hajolva és mar-kozva, s azt markomba nézdelve, szemlélve szer-tezzét stb., még sváb kalapommal köszöntém is őket hangosan svábul s mérgesen lekiabált kérdé-sekre: „Was machst denn Du da?” — nagy alá-zatosan s lehetőleg svábos kiejtéssel feleltem is a Graus minőségéről stb. — Végre látták, hogy ez a bolond sváb bizonyosan a kaszálóját jött nézni, s mert még nevemet is megmondottam t. i. a ruhám-gszdáját svábul) nem bátorítottak, végig néstek, míg az egész terület szápen becserkésatem s azzal visz-szabaktattam nagy csendesén.

Nem történt semmi s még sokáig lehetett látni, mint oszlanak el a sánccokról lassan, heves beszél-getések közt mindnyájan, de teljes nyugodtsággal.”

(Folyt. köv.)

A „CSONGRÁD” KÖNYVNYOMDÁJA

CSONGRÁDON.

Elvállal minden, a

könyvnyomdászat körébe vágó munkákat,

ugymint:

díszes számlák, jegyzékek és tudósló levelek, eljegyzési és esketési kártyák, izléses meghívók és tánczrendek, étlapok, városi és községi hivatalos nyomtatványok;

ÁRJEGYZÉKEK, CIM-, ASZTALI ÉS NÉVJEGYEK, GYÁSZLALOK

táblás kimutatások, takarékpénztári mérlegek, időszaki és folyóiratok, hírlapok, művek, díszes kiviteli szalag-aranyozások,

ipar és kereskedelmi körlevelek, ügyvédi és irodai nyomtatványok, levélpapírok és borítékok cégnyomással,

FALRAGASZOK stb. stb. minden szín és nagyságban gyors, pontos, izléses és jutányos áron.

Ugyanitt a

CSONGRÁD

című társadalmi heti közlöny részére előfizetések elfogadtak, hirdetések felvételnek.

Nyomtatott a „Csongrád” könyvnyomdájában.

a „községi párt“ vezére mindkét jelölttel szemben allatomosdit játszott s valamint ma a megválasztott Turcsányinak úgy tün- teti fel magát, mint aki az ő megválaszta- tásán törekedett, szintezenképen nyilatko- zott volna Kádárral szemben is az esetben, ha esetleg ő lett volna a győztes. Hja! fi- fikusnak kell lenni! Szerk.

Mezőgazdaságunk és gabna- kereskedelmünk.

II.

Előbbeni számunkban már említettük, hogy az elevátoros intézmény amerikai találmány, melynek szerkezete, célja és előnye annyira szembeötlő lett, hogy úgy nagyobb termelőink, mint kormányunk jónak látták szakembereket kiküldeni az áldásos intézmény tanulmányozására. Ezen szakfér- fiak szerzett tapasztalatai után épült fel Bu- dapestben a több millió forintba került nagy elevátor a Dunaparton, a vámház mellett.

Az elevátoros raktár áll egy kőből épí- tett négyszögletes toronyból, mely 100—120 waggon gabona befogadására magasságban 20—25, szélességben 8—10 négyzetméter mérettel bír. Ez a torony a föld felett mintegy 4—5 méter magasságban vastartányok- kal van összekötve és átvezve; ezen ívek alatt a földre vasúti sínek vannak rakva, melyek vasúti vágányokkal vannak össze- kötve, úgy, hogy a vasúti waggonokat a síneken a torony alá lehet tolni. — A to- ronyban 16 drb négyszög-hasáb a aku tar- tály van szorosan egymás mellé függőle- gen elhelyezve; úgy, hogy a tartályok lég- ürét a torony legfelső részéből tekintve, egy tártongó mélységes ürt képeznek és min- den egyes tartályban mintegy 8 waggon gabona fér el. A torony közepén van egy emelő gép elhelyezve, mellyen egy hosszú, egymás mellett párhuzamosan futó erős szíjra merítő kanalak vannak alkalmazva, melyek a gabonát a földről a torony leg- első részére hordják fel és ott egy karos erő segítségével, tetszés szerinti tartályba be- ürítik. A tartályok fenekeli csucs alakban végződnek és el vannak látva kiömlesztő csatornákkal, melyeken át a gabona néhány

nyegyzöt, a palota, a kiscekek, a fény, az ő tulaj- dona leand?!

Itt félbe szakítá beszédét, hogy haugos, ürdügi kcsajra fakadjon.

— Valóban, felséges tréfa, — folytató ismét, — s még csak az hiányzott, hogy önfeláldozásom telj s legyen s megkezdett művet megkorozás- hessam, — Lorenza uhölgyet testvéremként kibá- zasztam, őt az oltárhoz kísérem, s azután aláva- tos n s szerényen vis avoauljak valamely zárdába, háát adandó az égnek, hogy két szerelmes lény boldogságát megállapíthattam. Ha! ha! ha!

Lorenza homlokán ez s anyu ember bahatái- nek halltára a félelem verejtéke gyöngyözött.

— No, de én ily önfeláldozásra képes nem vagyok — folytató ismét beszédét a gróf — jól megfontoltam a dolgot, s azou meggyőződésre ju- tottam, hogy ily szép, ily fiatal két teremtes, miat te és sajkásod, nem s orul pénzemre, hogy egy- mást szeressétek, boldogítsátok, elég néktek a sziv- dobogó lángja, a Piombollinó család vagyozat kény- nyel né külözhetitek.

Lorenza felemelte fejét s megvetőlőg tekinteti a gróra.

— Étem űat, — szólott — visszaveheti mis- denét, mit nekem adott; — valóban én nem szor- ultam pénzére; — átül lui fogom szegény Pepé- met, — visszatérülök a zapucába, dolgozni fognak. Ó ujból sajkássá leand...

— Ói örül! — szótt a gróf s sajkás a szá- nalom mosolya lengett.

(Folyt. köv.)

perc alatt kiüríthető zsákokba, vagy wag- gonokba. Ha tehát egy ilyen waggon, vagy másképpen Rinfuss-kocsit meg akarnak töl- teni gabonával, a kocsit az elevátoros rak- tár alá tolják, a totonyban levő gabona- tartályok kiömlesztő csatornáját a kocsi te- tején levő nyílásba illesztik, a csatorna to- lózártat megnyitják és a gabona néhány perc alatt lezuhan a kocsiba. A torony alatti vá- gányrész egy igen érzékeny százados mér- legre van szerelve, mely ha azt mutatja, hogy a kocsiban éppen 100 mmázsa gabna mér benn van, a tartály csatorna egy emel- tyúkar segítségével abban a pillanatban le- zárható, a kocsi a torony alól kilöketik és ólomzárakkal lezártatik.

Az elevátoros közraktárak célja az, hogy ezekbe a vidéki gabonatermelők gabonafe- leslegeiket elhelyezve, tömeg-árut képez- hessenek, mely áru mindig drágábban vá- sároltatik a nagykereskedők által, mintha a gabona csekélysége miatt a termelő azt a vidéki kis piacokra kénytelen eladni. — Köztudomásu dolog, hogy a kinek 100 m- mázsa prima gabonája van eladandó, min- dig jóval többet kap mmázsjáért, mint az, akinek csak 5—10 mmázsa prima gabonája van. — Miután pedig a termelők nagyon hitvány árakat kapnak a piacokon, ennél- fogva nem is fordítanak gondot a gabona kifogástalan megtisztítása és osztályozására, hanem porosan, polyvásan, törekesen, egy- szóval szemetesen állítják a piacra. A ke- reskedők összeveszik a szemes gabonát, — mivel jobbat nem kapnak, — egy kissé megrostolják és világgá bocsájtják. Így jut aztán a mi hires magyar gabonánk a kül- föld piacra, hol a legnagyobb közöny és bi- zalmatlanságot talál, mert tisztátlan és os- tályozatlan.

H I R E K.

— **ELŐFIZETÉSI FELHÍVÁS!** Tisztelettel értesítjük szives olvasóinkat, hogy július 1-jével új előfizetést nyitunk, s kérjük lapunk előfizetőit, hogy a kiknek előfizetése a mai nappal lejárt, előfizetéseket megújítsanak sziveskedjenek annál is inkább, nehogy a lap szétküldésében fennakadás történjék. — Előfizethetnek lapunk kiadóhivatalában (vasút-utca, Grünwald féle ház) s a lapkihordóknál.

— **Bankett.** Dr. Szivák Imre képviselő ur tiszteletére a múlt vasárnap este a népkerti arenában bankett tartatott, melyek folyamán felköszöntöt mündöttek: Sobla Gyula, Dr. Szivák, Szabó Imre kö jegyző s Réti Ernő. A vacsorát táncz követte.

— **Abban marsdt miniszteri látogatás.** Hírlg tt, hogy gróf B tlen András földmívelésügyi miniszter f. hó 27-én körntj ban városunkba is ellátogat. Ertésítés érkezett azonban hozzánk, hogy e látogatás közb jött akadályok miatt abban maradt.

— **Hyman Schwartz C like kisaszszonyt Schwartz Zsigmond ur kedves leányát a napokban jegyezte el Gróhahut Bernáth ur fiabái gazdasági kulcsár.**

— **Kar olyan idegesnek lenni!** Beszélük, hogy Dr. Szivák Imre ur a f. hó 27-én este tiszteletére a népkertben rendezett banketten szöuklata hevében egy alkalommal igen kimélelan kifejezésre ragadtatta magát. Hogy mi volt e kif jezés lényege, mire vonatko ólag hasznáta azt a képviselő ur ós kire értette? egész bizonyossággal megtudnunk nem sikerült; annyit azonban tudunk, ho y ily kif- jezést egy országos képviselőnek a tiszteletére adott nyilvános banketten használni, sokkal több mint tapjatlanság az bátrau érdemel hason jellem- zést, mint a minővel a képviselő urnak magát ki fejezni méltóztatott.

— **Évzáró ünnepek.** A polgári s elemi iskolák év-áró vizsgálatait követő éünnepely ma d. e. 9 órakor has: megtartva a polgári i kóla nagyteremben.

— **Kamarai tagok választása.** A szegedi ke- reskedelmi s iparkamara c ongrái alküülete ré- szére 2 randes és 1 pntag választása eljából ipar- testületi közgyűlés tartatik július hó 9-én d. u. 3 órakor a városbáza tanácstermben.

— **Vívó s birkózó tanfolyam.** Kónyai Kiss Albert vívómester, az arany értam kereszi" tulaj- donosa kard-, bál-vívó s birkózó tanfolyamot öbajt nyitott. Itt vagy 8 ur kedvéért Fegyverházáról városunkba átjöz. Ajánljuk az arany iljáság figyelmébe. Díj az egész tanfolyamra 8 frt.

— **Próba bál.** Krausz Ármin táncitanító ma este 8 órakor a népkertben próba bálát rendez.

— **Tűzesetek.** Kezdődik a tűz-szoz. Az el- mult héten már egymás után két eset is fordult elő s pedig igen közel egymáshoz. Az első hétfőn dél- ben ütött ki Presir Lajos házánál, hol egy szim épít- letet teljesen lepörkölt; a második eset pedig más- nap ugyancsak déltájban Gressó köteles kertjé- ben történt. Itt egy szőma boglya égett le. Nagyobb kárt egyik sem okozott, mi csak a véletlennek s az ott megjelentek gyors s ügyes tevőkemységének köszönhető. Az oltószerek tökéletességéhez igen sok szó fér, a torony-ör pedig megbotránkozottában lusta.

— **Szobrot Mátyás királynak!** E jelszó alatt indul ultra megyéről-megyére, városról-városra a ma- gyar királyság területén egy 10 krról szóló szerény szelvény és kiváltatást kér minden rendű és rangu, nagy és kicsiny, gazdag és szegény magyar pol- gártól. Ha elkel egy millió 10 kros szelvény, a leg- szebb nemzeti eszelekvényt hozza létre: Kolozsvárt, Mátyás királynak, az igazságosnak szülőhelyén, s z o b r o t állít fel, a porszemékből örök emlékjelt, halhatatlan művészi alkotást létesít. A nemzet szí- véből fogant a nagy király, a nemzetet tette nagy- gyá: a nemzet adja össze fillereit, hogy a hála és kegyelet kifejezést nyerje. Az a szobor-bizottság kér erre minden honpolgárt, mely már 30.000 forin- tot teremtett elő a közlekedéséből. Ne legyen oly hálátlan, oly közönyös, oly feledékeny, a mult szent örökségéből magát kitagadó honpolgár, ki nem jár- ul a nagy király emléke megörökítéséhez. A haza- fias adományokat méltóztassék „Kolozsvár város tanácsához, a Mátyás szobor számára“ cím alatt küldeni.

— **A „Pesti Hírlap“ a magyar olvasó-közö- ség kedvenc lapja, azzal a hírral lepi meg előfizet- tőt, hogy a jövő félév folyamán, rendkívüli disze- kiállított naptárt fog nekik karácsonyi ajándéku- küldeni; oly naptárt, melynek bő szépirodalmi ré- szét legjelesebb íróink szolgáltatják a régi és az új gárdából s mely tulajdonképen naptári részével is féltl fogja mulai az eddig megjelent összes hasonló évkönyveket és bolti ára legalább 1 frt leaz, míg az előfizetők kivétel nélkül díjtalanul kapják meg. A másik nevezetes hír, melyet a „Pesti Hírlap“ ol- vasóival közöl, hogy az új félév elején megkezdli a hírneves Elie Berthet rendkívül érdekes leg- ujjabb regényének közlését: „Feme ketlen ö r- vé a y“ cím alatt, mely regéay kizárólagos fordít- ási jogát a „Pesti Hírlap“ szerezte meg. A „Pesti Hírlap“ ma már bel- és külföldi eredeti távirati tu- dósítások, valamint mulattató csevegések, válogatott tárcák, közhasznu közlemények tekintetében ké- szeptelenül az első helyet foglalja el napilapjaink közt s ára mindazáltal negyedévre csak 3 frt 50 kr. egy hóra 1 frt 20 kr., mely a „Pesti Hírlap“ ki- adóhivatalába (Budapest, Nádor-utca 7.) küldendő, honnét mutatónyvyszámokat is szivesen küldenek egész hétiig ingyen és bérmentve.**

— **Országos népszámlálás.** Az 1890. évi IX. törvények értelmében, jövő év első napjaiban há- zásokban országos népszámlálás lesz. Ennek előké- szítése végett a belügyminiszter most elrendelte, hogy a házak számozását az ország összes városában és községeiben egészítsék ki, vagy a hol még ed- dig a házak egyáltalában nem voltak számozva, ott a számozást szigoruan és pontosan hajtsák végre, mert az egész népszámlálás alapját a házak szá- mozása fogja képezni, amennyiben a házsám fog ellenőrzési anyagul szolgálai arra, hogy a népszám- láláshól semmiféle épület és lakója ki nem hagyat- tótt. A házak számozásának legkésőbb ez évi ok- tóber végéig az ország valamennyi községében fo- matosítva kell lennie. A számozásról készített kimu- tatókat a törvényhatóságoknak közvetlenül az or- szágos statisztikai hivatalhoz kell beküldeni.

— **Tűzfocostendő-próba.** Nincs hasznosabb gép a korszerű községi élet n, mint a jel s tűzfocostendő: mert amíg bármelyik más házigép rendszeren az egyik t, vagy pedig a vol- taképi családot szolgálja, a jel s tűzfocostendő mindennél in- kább védi a községet. Ez kúcsa annak, hogy minden jó, da- rék honi teljes szívből örül annak, ha értesül arról, miszerint házukban it, vagy pedig ott sikerült próbát: mert a nem j! müködő tűf ocostendők már igen gyakorta voltak egyedül ölel- rémítő pusztítások meg nem gátolhatásnak: tűzvesz alkalmá- val elhibakodottá tette a tűzfocostar a tudt, hogy van itaf es- leendőjük, amely azonban a méltán követelt szolgálatot nem bírt: t! j! itéri. Ez ok miatt lehatatlanul fontos a tűzfocosten- dők bevasárlásául r ndkivül elővigyázat lenni a csa c elő- rangu gyárból (tudunkon ilyen eszmán egy van honunkban) szerezni be a korszerű tűzfocostendők megvásárlásához. A naponban Kolozsvárott pompásan sikerült kiállításokat tartak a Troncsánytéri park kúlja előtt: két tűzfocostendővel, két hydro- forral s két „falusi f ocostendő“ vel, a kísérleteket nagy számu- előkelő értelmű község nézta végig, amely valóban el volt ragadtatva az említett tűzfocostendők rendi ill szabatos és biz- tos müködése által. Ezen pompásan sikerült kiállításokon a ko- lozsvári tűzfocostendők több tagja szintén jelen volt. Mind a hat tűzfocostendő P ar n ő c z y Gusztáv budapesti tűzfocostendőgyárában készült, s így voltaköz biztosra volt vehető, hogy kitűnően müködnek. A kedvezőtlen, nagyon szűs illj!- zás dacára ezen, szinte elpusztíthatatlan, oly erőse van a ké- szítve, tűzfocostendők az ig n vastag vízszigurat 35—40 méter- nyi távolságra löveltek. Nagyzerű ardnány! A tűzfocostendők- kő méltán t!nt föl a Tanácsy f!le szabádon mind elvott a nyelzár, mely azt teszi lehetővé, hogy a teljesen becsapódó,

Jött szelep csak 20 másodperc alatt is alaposan tisztították ki, Ezen pompás gépek, amelyek honi gyáriprunk máltó díszére szolgálnak, nemcsak jobbakká bizonyultak be az összes többi hazai készítményeknél gyártmányoknál, dícsőt felülmúlják kitűnőségre a legkeresettebb külföldi gyártmányokat is. Ha pedig látba azt, hogy ezen tűzfecskendők ára jelentősen olcsóbb, mint más műhelyek, gyárak készítményeinek árai, valóban nem tudjuk: T a r n ó c z y G u s t á v országgyűlési képviselő szakavatottságát, mely által képesítve van ily tökéletes gyártmányt állítani elő, csodáljuk-e inkább, vagy pedig önretlen hazafiságot, hogy kitűnő gyártmányainak vételárait sokkal olcsóbbra szabta, mint más műhelyek a gyárak.

Honi ipar.

II.

Somogy megye törvényhatósági bizottságának legutóbb tartott gyűlésén több községi képviselőtestület határozata került törvényhatósági-jóváhagyás végett tárgyalás alá; a bizottság jóváhagyta ugyan a községi határozatok azon részét, amely szerint tűzoltó-eszközök beszerzését elhatározták, de megtagadta a tűzfecskendők beszerzése céljából egyes gyárosokkal kötött szerződések jóváhagyását és azon határozatot hozta, hogy ezentul a községek részére az alispán fog nyilvános árlejtés alapján tűzoltószereket beszerzeni.

Ezen határozat hozatalára az nyújtott okot, hogy a bellügyér arról értesült, miszerint némely gyárosok az erre vonatkozó miniszteri-rendeletben meghatározott minőségű fecskendőkkel silányabbakat adtak el a községeknek és ezek árában a községi előljáróktól váltókat vettek.

Történtek azonban némely községek részéről oly bevásárlások, melyek nemcsak azért voltak teljesen szabadosak, mert a gyáros által szállított fecskendők az előírásnak teljesen megfelelők, olcsók és a részben kötelezvényekben kifejtett vételár után csak 6 százalék kamat számítottak, hanem az illet megkötése ellen alakilag sem tehetai kifogást; mert az előjárók által kötött szerződések a községi képviselőtestületekben tárgyalva és jóváhagyva lettek; sőt, hogy az ellenőrzés a felsőbb hatóságok részéről se hiányozzék, a községeknek az illető gyárossal, Tarnóczy Gusztávval, kötetendő tüzletet az illető járással főszoigabirái ajánlották.

A főszoigabirák tehetők ezen ajánlásait; mert Tarnóczy-gyártmányait a miniszter megvizsgáltatván, teljesen jóknak és megfelelőeknek találta s ezt a törvényhatóságokkal tudatta: ennek folytán pedig Somogy megye alispánja a bellügyér által is ajánlott Tarnóczy-féle tűzfecskendőket ajánlotta a községeknek; s mivel a tűzoltószerek beszerzése sürgős volt, a miniszteri rendelet szerint az alispán már négy ízben sürgette meg a községeket, hogy a jó és olcsó Tarnóczy-féle tűzfecskendőket, ahol szüktség van, szerezzék be.

Tebát a törvényhatósági bizottság máshová célozott és máshová lött; mert azt akarta elérni, hogy eleget téve a miniszteri rendeleteknek, lehetlenné tegye, miszerint a községeket bizonyos gyárosok silány árnikkal becsapják és a vételár rögtön értékesíthető váltókban a községektől, ezek nagy veszélyére! azonnal fölvegyék; — e helyett azonban azt érte el, hogy a községek helyesen megkötött szerződéseinek megsemmisítésével kárt csúált a községeknek, amelyek olcsó áron jóminőségű tüzoltószerevényeket vásároltak, és kárt okozott Tarnóczy gyárosnak is.

A „Somogy“ (ezen kormányparti lap) élesen támadja meg a Tarnóczy-gyárát bizonyos érdekeszöveket javára, mely támadás közvetve gyanusítás a kormány, az alispán és az összes közigazgatási tisztviselő ellen, miatba azok a Tarnóczy-féle gyártmányokat nem tisztességes indokból ajánlanák. Hisszük azonban, hogy a „Somogy“ gyanusításai épügy nem fognak ártani a kormánynak és Somogy megye főtisztviselőinek, miként azok nem ártanak Tarnóczy-nak, kiért hangosan beszélnek a már sok helyütt beszerzett tűzfecskendők, a melyek sokkal jobbak, (és törvényes uton szerettek be) mint a „Somogy“ által dédelgetett „váltos“ gyárak fecskendői.

Megvagyunk győződve, ha az alispánok a községek tűzoltó-szerevényeinek megfelelő minőségben való beszerzése céljából fognak a községeknek tüzoltógyárát ajánlani, a választás Tarnóczy Gusztáv gyárára fog esni; mert már bebizonyított dolog, hogy a községeknek szállított tűzfecskendők közül a Tarnóczy-féle gyártmányok a legjobbak és mind aránylag, mind általában a legolcsóbbak.

A községek tűzbiztonsága hozza magával, hogy tűzfecskendőkkel s tüzoltószerevényekkel igyekezzenek magukat mielőbb ellátni; azért igen célrányos és jogosan cselekszenek, ha a törvényes formák és a község gazdasági előnye szemmel tartásával, Tarnóczyval kötnek szerződést s tartoznak azon gyárak ügynekeinek ajánlásait elfogadni, a kik ellen a községeket a miniszteri rendelet óvja.

Dr. Ajtay György.

Irodalom.

A KÖZMONDÁSOKRÓL.

Akik a lapok irodalmi rdvátat figyelemmel szokták kíséni, azok előtt valószínűleg már többször feltűnt az a sok ismertetés, bírálat s több efféle kurtább, hosszabb hözlemény, mely Sirisaka Andor pécsi tanítónak munkáiról szól. Az előtt „A babonáról“ szóló népkönyvével vonta magára a figyelmet, később az „Anyosok könyve“ cz. élecs munkájával tréfáltatta meg a szegény anyosokat. Legújabbán pedig oly nagy szabású népirodalmi, illetőleg nyelvészeti munkával állt elő, a melyhez hasonló a hatvanas évek eleje óta nem látott napvilágot s a mely munkájával valószínűleg az akadémia nyelvészeti szakosztálya is fog foglalkozni. Ezen — valóban figyelemre és pártolásra érdemes — terjedelmes munkájának címe: „A magyar Közmondások Könyve.“ Tartalma: Előszó, Tanulmány a közmondásokról. Szlovényi, Ballagi, Erdélyi s mások után. Bevezetés. A közmondás fogalma, eredete és fejlődése, különböző elnevezései, haszna, kiterjedése, módja és modora; jelviség (symbolismus) a közmondásokban. Nyelv-sajátság, nyelvvirágok. A közmondás rokonsági, irodalmi, életrajzok. A közmondások betűrendben s legvégül — tíz: ré-gabben élt közmondásgyűjtő után — szemelvények. Szerző már közel tíz év óta szorgalmasan gyűjtögette a közmondásokat s mikor már jó pár ezret látott összegyűjtve, közel háromszáz magán levelet irt egyesekhez — többnyire tanító kartársaihoz — az ország minden vidékére, fölkeréven őket fáradozásában való szellemi támogatásra. Később a lapok útján felszólította a nagy közönséget, hogy a magyar közmondások a példabeszédek összegyűjtése és beküldése által tökélyesbítsék munkáját. A több rendbeli felszólításnak meg is lett a maga fényes eredménye, értékes haszna szerző művére, melyben a közmondásokról irt jeles tanulmányán kívül mintegy 10,000 magyar közmondást, példabeszédet és szólásmodot gyűjtött össze betűrendben. Könyvének szerkesztőre vonatkozólag maga a szerző így ír: „Sok közmondás féle könyvet lapoztam már végig s nem egyet tanulmányoztam is. De szerintem a közmondás-gyűjtők eddig nem tudták oly rendszerbe foglalni gyűjtésüket, mely a közmondást kereső olvasót könnyen utba igazítsa. Az egyik pl. minden rend és összefüggés nélkül közli a közmondásokat. — Ilyen Kovács Pál, Kis-Viczay Péter s még mások könyve. A másik szakaszokba osztja, mint Dugonics, de oly különös alcímekkel, hogy ember legyen a talpán, ki egy általa ismert közmonkát Dugonicsnál föl tud keresni. A harmadik betűrendben alapozó szerint halad, mint Ballagi és Erdélyi. A negyedik ábécze tendben csoportosítja a közmondásokat a mondat első szava szerint, mint Pelkó.“ Sirisaka is ezt a módot tartotta leghelyesebbnek, azzal a különbséggel, hogy nem unatja az olvasót oly hiába való, hosszas s unalmas magyarázatokkal. Itt ott is magyaráz ugyan, sőt némely helyen alkalomszerűt anekdotákat is beleszólt munkájába, de mindezzel csinján bán el, célja lévén az oktatva mulattatás és mulattatva oktatás. Könyvének terjedelme oly bő s tartalma oly tanulságos és vonzó, hogy valóban nem sokalhatják a könyv 2 frtyi árát mindazok, kik a komoly s tisztességes magyar irodalmi terméket magyar hazafiakhoz méltóan pártolni és terjesztetni szokták. Sem nekünk, sem a szerzőnek nem az oltunk, hogy a reklám nagy dobójával a könyvkiadóknál szokásos hüfőlvál lépre csalassék a közönség — s kap egy minden kritikán aluli fércmívét. Sirisaka könyve nem szorul mesterségesen gyártott reklám cikkekre, mert a „Jó bornak nem kell cégér.“ Minden reklámnál többet nyom a latban azon egy körülmény — s ez bizonyítja legjobban, hogy szerző jól fogta föl tárgyát — miszerint szerény tanítói fizetéséből szerző kerek ezer forint kiadásba verte magát, azon biztos hiszében, hogy az irodalom nevében hozott anyagi áldozatát méltányolandó, fáradozását elismerendők; könyvét a t. közönség pártolni fogja. Különösen a hitszónokok, tanárok, tanítók, nép-, ifjúsági s egyesületi (kaszinók) könyvtárak pártfogására számít, Mi is hisszük, hogy szerző e reményében nem fog csalódni. Epen azért csak írói kötelességét vélünk teljesíteni, a midőn Sirisaka Andor pécsi tanítónak a „Magyar Közmondások Könyve“ cz. munkáját lapunk előfizetőinek, olvasóinak s minden barátjának szives figyelmébe és pártfogásába ajánljuk. Levelezéseknél, illetőleg postautalványon való megrendeléseknél elegendő ily címezés: Sirisaka Andor, Pécs.

CSARNOK.

Az aradi vésznapok.

(Folytatás.)

Ennyiből állt az előmunkálat s Margitay most már rendes öltönyében még egyszer kiment a végpontra eszettekineni a bejárt területet s számba venni jelzéseit. Másnap hódvilágtalan, borongós éj volt. 9—10 óra közt egy csapat utással s Mármarosból hozott bányászal, 800 munkással és két század honvéd fedezettel legmélyebb szótlan csendben kivonult a magas töltőt országot védelme alatt az első pontig. Itt egyenkint kiki fülbesugásig hák utasítást kapott a kijelölt pontokon a teendő munkára; a fülbe letett jelzések vonalán a készitendő kettős árok (egyik átvágás branché, a másik fu ó véd-sánc) ásására kettésével 5—6 távolságban felállította a munkásokat; a felügyeletet a beosztott árkászok teljesítették, s ekép volt a hallottian csen des munkásvonal elhelyezve a félezigetet képező Maros két ága között a Marostól Marosig. Ki volt adva a parancs, hogy a várból jöhető legkisebb világosság a felcállásására, mely az ágyulóvéat megelőzni szokta, kiki az árokba lapuljon hára bukva. De s várbán mit se vettek észre. A munkálat folyamán többen, — köztük a merész vállalat vezetője is — különböző pontokon a fűben a várközelébe csuszta, kikémlendő, nem mozognak e odabent a vártetön. Mely csend uralgott mindenfelé; csak az órség reszkető „Halt! war da!“ kiáltása hallatszott nagy ritkán.

A pitymallatot megelőző sötét órákban 2—3 óra közt készen volt a 4 és fél láb mély, felül két öl széles átmetszés s a 3 láb mély, 6 láb széles futó árok és védőtítés a Maros két ága közt, mely

akkor ép bő vizű volt. A munkás csapatot sikerült idejekorán, észrevétlenül visszavezetni.

Röggel bámulva látta a várórség az slattuk elterülő térséget átszelő fekete vonalat. A bástyát azonnal ellepték a tisztek, feliamerték rögtön az egerfogót s lón iszonyu sürgés és forgás. Látták, hogy a mű még nincs egészen készen (a mű koronája, a redoutok védművei még hátra voltak) s harminc ágyut hustak a falra, a műre szegezve.

Az egész honvédsereg talpon volt, az előrsök megkészesztettek, az ostromtelepek a várral szemben minden eshatóségre készen voltak. Az éj ismét koromsötét volt. A munkások a mult éjjeli rendben sorokoztak s az orrságuti töltés által fedezve, megindultak mig 50—60 szekeret a redoutokba állítandó ágyuk felszerelési esskőseivel egy védett helyen hátra hagytak. A várból égő kőszorukat és világító golyókat lövtek az új átmetszés felé, melyek a vidéket 2—3 percig bengáli fényvel árasztották el; de ez óvatosan haladó tömeg mindannyiszor gyorsan az árokba lapult s nem volt kivethető. Sikerült ismét észrevétlenül a munkások fogni sőt a bekötött talpu szekereket is bevontatni. 8—10 percig erősen folyt a munka a redoutok védművein; de a szekerek lerakodásako, egy honvédnek egy száknai akaró glogováci svábbal hangosabb szóváltása támadt, a várbeliek figyelmeessé lettek, az egész vonalat átfogó irányban világító golyókat, kossorukat és rakétákat lövetven, felínt a munkában levő sereg egész tömege. Lett egyszerre oly földrendiű ágyutüzelés golyóval, bombával és kartácsossal, a melyet se azslött, se után Arad nem látott. A magyarok az ó aradi ostromtelepekről hatalmasan viszonzták a tüzet s a várbán roppant zavart és rombolást okoztak. Esti 10 órától reggeli 3 óráig szakadatlanul tartott az ágyuzás. Több, mint kétezer lövést irányosott az ellenség a munkásokra a mindkét földi folyó borszasztó ágyutüzelés folyton égő világításba helyezte a vidéket s ebben nyakrafőre, de lelkes kitartással folyt a munka. A golyók nem tehettek kárt, mert a mély árok és magas földhányás védte a munkásokat, csak annyiban nehesítte a munkát, hogy az árokba lapulva és guggolva, tehát a legkényelmetlenebb helyzetben kellett dolgozni. A várbeliek kirohanást is kíséreltek meg; de a honvédek visszautasították ezt is. Három óra tájt készen volt a munkás s az egész munkás csapat legnagyobb rendben vonult ismét vissza. — Az egész éjen tartó ágyutüz és kartácszápor dacára egy munkás, vagy honvéd sem vezett el, csak néhányan megbesztültek. De pár glogováci és mikalakai oláh szekeres rendetlenül megfutták s ezeket a bombák székezták.

Szerkesztői üzenetek.

- Emem. Budapest. Ré akadunk s hozni is fogjuk. De azért kérünk.
- L. Lajos Szeged. Az ígélet szép szó.
- K. Ne bántauk! Uri ember gorombáskodásainak hire minket is kellemetlenül érint, de azért hagyjuk. Pedig ennél az urnál ez nem is az első eset.
- Egy bántódott. Az a bizonyos ifjúsági bál tényleg párt és felekezet különbség nélkül volt. Csak egy párt és egy felekezet hívei lévén ott jelen várt és felekezet különbségről természetesen szó sem lehet. Hogy 5 tekintélyes kereskedő csak néhány komolyabb gondolkodásu s nemesebb érzelmi rendezéségi tag erőyes fellépése folytán lett megbíva az mitsem változtat a dolgon. Azért Brutos becstelless ember.
- N. Ferencz. Felelős szerkesztőnk d. u. 1—3 biztosan lakásán található. Panaszát jobb ha személyesen szóval adja elő.

Vasuti menetrend.

Érvényes 1890. június hó 1-től.

I. Csongrád-Budapest.

Csongrád ind.	9:00	2:15
Félegyháza érk.	10:29	3:36
" ind.	12:01	4:43
Budapest érk.	2:18	8:30

II. Budapest Csongrád.

Budapest ind.	7:45	12:30	1:40
Félegyháza érk.	11:21	4:42	4:06
" ind.	12:15	4:55	
Csongrád érk.	1:31	6:18	

III. Csongrád-Szeged.

Csongrád ind.	9:00	2:15	
Félegyháza érk.	10:29	3:36	
" ind.	11:27	4:01	4:47
Szeged érk.	12:57	4:59	6:37

IV. Szeged-Csongrád.

Szeged ind.	11:01	3:00
Félegyháza érk.	12:00	4:43
" ind.	12:15	4:55
Csongrád érk.	1:31	6:18